

Kurs-PM för AK2004 Riskfilosofi 7,5 hp

Innehåll och lärandemål

Kursinnehåll *

Detta är en grundläggande kurs om filosofiska aspekter på risk och säkerhet. Dess mål är att förse de studerande med arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, som underlättar analys och kommunikation om risker.

Kursen består dels av föreläsningar, dels seminarier. På föreläsningarna kommer grundbegrepp som används i analys av samhällsliga risker att introduceras, t.ex. osäkerhet, riskanalys, nyttomaximering, försiktighetsprincipen. En central del i kursen är etisk analys av risker, riskbedömning och riskhantering.

Lärandemål *

Efter kursen ska studenterna kunna

- redogöra för riskanalysens grunder,
- redovisa och förklara olika definitioner av risk,
- använda arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, för att analysera samt diskutera risker,
- kritiskt ifrågasätta och problematisera risker och riskanalys från olika filosofiska perspektiv,
- diskutera etiska aspekter av risker och riskanalys.

Kursens pedagogiska upplägg

Kursen genomförs på distans och kräver inte fysisk närvaro på KTH, men innehåller online-möten med lärare och andra studenter vid bestämda tidpunkter (se schemat nedan).

Kursens pedagogiska upplägg består konkret av tre huvudmoment:

1. Lektioner
 2. Seminarier
 3. Uppsats
-
1. Lektionerna har ett stort inslag av diskussioner mellan deltagarna. Inför varje lektion förväntas studenterna läsa den anvisade litteraturen samt lämna in förberedelseuppgifter. Deltagande på lektioner är inte obligatoriskt, men uppmuntras genom incitament som ger poäng till hemtentamen.
 2. För godkänt på seminariedelen krävs att studenterna lämnar in förberedelseuppgiften inför seminariet i tid och deltar aktivt på seminariet. Närvaro på seminarier är obligatoriskt och krävs för godkänt betyg (men alternativ till närvaro går att ordna se nedan).
 3. Uppsatsen består av en kortare essä om ett ämne som studenten väljer själv. Uppsatsen genomförs i flera steg, där varje steg ges möjlighet till feedback från lärare och kamrater på seminarierna.

Det pedagogiska upplägget bygger på en metod som kallas ”flipped classroom” eller ”flipped learning”, som består av en omvändning av traditionella lärarledda föreläsningar i

klassrummet, så att tiden i klassrummet fokuserar på att tillämpa och fördjupa kunskaper studenterna inhämtat innan lektionen.

Förberedelseuppgifterna och aktivt deltagande på lektioner och seminarier, samt inlämningen av förslag på ämne och utkast på uppsatsen utgör en så kallad ”formativ bedömning” som syftar till att studenten skall få en återkoppling på sin lärandeprocess och sina kunskaper i förhållande till kunskapskraven.

Kopplingar till examensmål

Kursen är inte kopplad till några speciella examensmål.

Undervisningsspråk

Svenska - kunskaper i svenska krävs, undervisningsspråk och kursinformation är huvudsakligen svenska, kurslitteratur på svenska eller engelska, examination på svenska; engelsk terminologi kan dock tas upp och övas i kursen.

Schema

OBS detta är ett preliminärt schema. Schemat på Canvas gäller och har prioritet över detta schema och även schemat på KTH:s centrala schema. Eventuella ändringar i schemat publiceras på KTH Social innan kursstart och på Canvas efter kursstart.

Alla lektioner är online via Zoom.

Seminarier ges i ett hybridformat, där du kan välja att vara på plats eller via Zoom.

Vecka	När?	Var?	Vad?
1	Mon 8 nov 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 1 Introduktion. Uppgift: Gå in på Canvas och skriv en presentation av dig själv i tråden på diskussionsforumet. (Innan lektionen)
		Canvas	Självstudier Uppgift: Lämna in förberedelseuppgifter inför Lektion 2
2	Mon 15 nov 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 2 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner. Introduktion av nästa lektion
			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Lektion 3
3	Mon 22 nov 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 3 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner. Introduktion av nästa lektion.
			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Sem 1. Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Lektion 4.

	Thu 25 nov 10:00-12:00	Hybrid: antingen på plats i D37, Lindstedtsv ägen, eller via Zoom	Seminarium 1 Till Seminarium 1 skall du välja ämne för uppsatsen och skriva och lämna in ett synopsis.
4	Mon 29 nov 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 4 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner. Introduktion av nästa lektion.
			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Sem 2. Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Lektion 5.
	Thu 2 dec 10:00-12:00	Hybrid: antingen på plats i D37, Lindstedtsv ägen, eller via Zoom	Seminarium 2 Skiss av uppsatsen (med disposition).
5	Mon 6 dec 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 5 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner. Introduktion av nästa lektion.
			Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Sem 3. Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Lektion 6.
	Thu 9 dec 10:00-12:00	Hybrid: antingen på plats i D37, Lindstedtsv ägen, eller via Zoom	Seminarium 3 Utkast på en fullständig uppsats (v1.0) till peer review. Diskussion om argumentationsanalys.
		Canvas	Självstudier Uppgift: Gör och lämna in förberedelseuppgifter inför Sem 4.
6	Mon 13 dec 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 6 Redovisning av förberedelseuppgifter och gruppdiskussioner. Information om hemtentamen
		Canvas	Självstudier Uppgift: Läs dina kamraters uppsats du blivit tilldelad och lämna in peer-review i Canvas! (innan Sem 4)

	Thu 16 dec 10:00-12:00	Hybrid: antingen på plats i D37, Lindstedtsv ägen, eller via Zoom	Seminarium 4 Peer-review (kamratgranskning) av varandras uppsats.
7	Mon 20 dec 10:00	Canvas	Hemtentamen/skriftliga inlämningsuppgifter publiceras på Canvas.
	Mon 20 dec 15:00-17:00	Online/ Zoom	Lektion 7: Öppet hus Har du frågor om hemtentamen? Har du övriga frågor om kursen eller något annat? Feedback – hur kan jag göra kursen bättre? Jul-mys i Zoom-metaverset. Jag bjuder på virtuella pepparkakor och cyber-glögg.
			Skriva klart hemtentamen+uppsats
	Fri 7 jan 17:59	Canvas	Deadline för hemtentamen+uppsats

Nyckelbegrepp

Svenska och engelska termer för viktiga begrepp i kursen.

Risk	Risk
Osäkerhet	Uncertainty
Väntevärde	Expected value
Probabilistisk	Probabilistic
Riskanalys	Risk analysis
Djup osäkerhet	Deep uncertainty
Epistemologi	Epistemology
Värden	Values
Försiktighetsprincipen	Precautionary principle
Avvägningar	Weighing
Kostnads-nyttoanalys	Cost-benefit analysis
Kostnads-riskanalys	Risk-benefit analysis
Etik	Ethics
Normativa teorier	Normative theories
Utilitarism	Utilitarianism
Pliktetik (kallas också "deontologi")	Duty-ethics (also called "deontology")
Rättighetsetik	Rights-based ethics
Dygdeetik	Virtue-ethics

Kurslitteratur och förberedelser

Särskild behörighet *

120 hp högskolestudier samt Svenska B/ Svenska 3 och Engelska B/ Engelska 6 eller motsvarande.

Rekommenderade förkunskaper

Kursen vänder sig till studerande i de högre årskurserna vid KTH:s civilingenjörsutbildningar. Den vänder sig även till andra som i sin utbildning kommer i kontakt med risk- och säkerhetsfrågor, samt till yrkesverksamma som arbetar med risk och säkerhet.

Utrustning

-

Kurslitteratur

Artiklar som kommer finnas tillgängliga via Canvas.

Läsanvisningar

Litteratur till lektioner

	Litteratur att läsa innan lektionen
Lektion 1 <ul style="list-style-type: none">• Kursupplägg och översikt• Introduktion av nästa lektion	Ingen
Lektion 2 <ul style="list-style-type: none">• Vad är en "risk"?• Risk och osäkerhet• Problemen med Probabilistisk Riskanalys	<p>Obligatorisk litteratur till förberedelsefrågorna</p> <ul style="list-style-type: none">• Hansson, Sven Ove "Riskanalysens problem", ur Valets vedermödor, Stockholm: Thales, 1991.• Hansson, Sven Ove. "Seven myths of risk." <i>Risk Management</i> 7.2 (2005): 7-17. <p>Extra litteratur</p> <ul style="list-style-type: none">• Hansson, Sven Ove, "Risk", <i>The Stanford Encyclopedia of Philosophy</i> (Fall 2018 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = https://plato.stanford.edu/archives/fall2018/entries/risk/.• Peterson, Martin. "What is a de minimis Risk?." <i>Risk Management</i> 4.2 (2002): 47-55.

<p>Lektion 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vetenskap och kunskap om risker • Värden i vetenskap och riskhantering • Försiktighetsprincipen 	<p>Obligatorisk litteratur till förberedelsefrågorna</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove, and Terje Aven. "Is risk analysis scientific?." <i>Risk analysis</i> 34.7 (2014): 1173-1183. • Hansson, Sven Ove. "Regulating BFRs—from science to policy." <i>Chemosphere</i> 73.2 (2008): 144-147. <p>Extra litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Wandall, Birgitte. "Values in science and risk assessment." <i>Toxicology letters</i> 152.3 (2004): 265-272. • Sandin, Per, et al. "Five charges against the precautionary principle." <i>Journal of Risk Research</i> 5.4 (2002): 287-299.
<p>Lektion 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beslutsfattande under stor osäkerhet • Svarta svanar och svarta elefanter • Alternativ till probabilistisk riskanalys 	<p>Obligatorisk litteratur till förberedelsefrågorna</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove. "From the casino to the jungle." <i>Synthese</i> 168.3 (2009): 423-432. • Möller, Niklas, and Per Wikman-Svahn. "Black elephants and black swans of nuclear safety." <i>Ethics, Policy & Environment</i> 14.3 (2011): 273-278. <p>Extra litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • W Zeckhauser, Richard (2006) "Investing in the Unknown and Unknowable," <i>Capitalism and Society</i>: Vol. 1: Iss. 2, Article 5.
<p>Lektion 5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avvägningar och risker • Kostnads-risk analyser • Ekonomiska modeller för klimatåtgärder 	<ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove. "Philosophical problems in cost-benefit analysis." <i>Economics & Philosophy</i> 23.2 (2007): 163-183. • Pindyck, Robert S. "The use and misuse of models for climate policy." <i>Review of Environmental Economics and Policy</i> 11.1 (2017): 100-114.
<p>Lektion 6</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etiska aspekter på riskhantering 	<ul style="list-style-type: none"> • Van de Poel, Ibo, and Lambèr Royakkers. "8. Ethical Aspects of Technical Risks" in <i>Ethics, technology, and engineering: An introduction</i>. John Wiley & Sons, 2011. • Roeser, Sabine. "The role of emotions in judging the moral acceptability of risks." <i>Safety science</i> 44.8 (2006): 689-700. <p>Extra litteratur</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Hansson, Sven Ove. "Ethical criteria of risk acceptance." <i>Erkenntnis</i> 59.3 (2003): 291-309.

Funktionsnedsättning

Om du har en funktionsnedsättning kan du få stöd via Funka:

<https://www.kth.se/student/studentliv/funktionsnedsattning>

Informera dessutom kursledaren om du har särskilda behov. Visa då upp intyg från Funka.

Examination och slutförande

Betygsskala *

A, B, C, D, E, FX, F

Examination *

- SEM2 - Seminarier, 3,5 hp, betygsskala: P, F
- TEN2 - Skriftlig tentamen, 4,0 hp, betygsskala: A, B, C, D, E, FX, F

Övriga krav för slutbetyg *

- Seminarier (SEM2; 3,5 hp), P/F
- Skriftlig tentamen (TEN2; 4 hp), A-F

Examinator

John Cantwell

Etiskt förhållningssätt *

- Vid grupparbete har alla i gruppen ansvar för gruppens arbete.
- Vid examination ska varje student ärligt redovisa hjälp som erhållits och källor som använts.
- Vid muntlig examination ska varje student kunna redogöra för hela uppgiften och hela lösningen.

Målrelaterade betygskriterier/bedömningskriterier

Tabell 1 Översikt över i vilken del i hemtentamen som respektive kursmål examineras.

Kursmål	
redovisa och förklara olika definitioner av risk och osäkerhet,	Hemtentamen Del A
redogöra för riskanalysens grunder,	Hemtentamen Del A
använda arbetsredskap, hämtade från filosofins olika områden, för att analysera risker och osäkerheter,	Hemtentamen Del B Seminarium
diskutera etiska aspekter av risker och riskanalys.	Hemtentamen Del B Seminarium

kritiskt ifrågasätta och problematisera risker och riskanalys från olika filosofiska perspektiv,	Uppsats (Hemtentamen Del C)
--	-----------------------------

Hemtentamen består av tre delar: Del A, Del B, Del C.

För godkänt betyg måste du lämna in och få godkänt på alla tre delar, Del A–C.

För **AK2004** sätts betyget utifrån resultaten från Del A-C enligt nedanstående tabell 2.

Tabell 2. Beräkning av betyg för TEN2 för AK2004

Sammanlagd poäng från Del A+Del B	Betyg Del C	Resulterande totalt betyg
60–70	A	A
50–70	B,A	B
40–70	C,B,A	C
30–70	D,C,B,A	D
18–70	E,D,C,B,A	E
<18	F/FX	F/FX

Som tabellen visar så är betyget på uppsatsen (Del C) avgörande för att få ett högre betyg på kursen. Kriterierna för betyg på del C ges av tabell 3.

Tabell 3. Kriterier för betyg på Del C.

E	D	C	B	A
Korrekt språk	Korrekt språk	Korrekt språk	Korrekt språk	Korrekt språk
Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat	Tydliga referenser och citat
korrekt litteraturförteckning och notapparat (**)	korrekt litteraturförteckning och notapparat	korrekt litteraturförteckning och notapparat	korrekt litteraturförteckning och notapparat	korrekt litteraturförteckning och notapparat
Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser	Svarar på tydliga frågor med tydligt formulerade slutsatser
adekvat presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	Adekvat och självständig presentation (*) av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	adekvat och självständig presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	adekvat och självständig presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen	adekvat och självständig presentation av argument och ståndpunkter i den använda litteraturen
	väl fungerande disposition	väl fungerande disposition	väl fungerande disposition	väl fungerande disposition
		genomtänkt och konsekvent terminologi	genomtänkt och konsekvent terminologi	genomtänkt och konsekvent terminologi
			Självständighet i teser, argument, tolkning och bedömning av sundhet och giltighet hos egna och andras argument	Självständighet i teser, argument, tolkning och bedömning av sundhet och giltighet hos egna och andras argument
				Mycket förtjänstfull på samtliga bedömningsgrunder.

(*) Vad menas med "en självständig presentation"?

Argument hämtade från andra områden analyseras och tillämpas i förhållande till den aktuella frågeställningen, studenten argumenterar med stöd av egna exempel, alternativt exempel från andra områden, även om analysen har en tydlig koppling till litteraturen inom området så är

studentens egen röst tydlig i argumentationen, studenten ger egna förslag till hur ett problem kan analyseras eller lösas, mm.

() Vad menas med ”korrekt litteraturförteckning och notapparat”?**

Läs instruktionerna här: <https://kth.instructure.com/courses/16596/pages/om-referenser-och-litteraturfor-teckning>

Examinationsdetaljer

- SEM2 - Seminarier, 3,5 hp, betygsskala: P, F
- TEN2 - Skriftlig tentamen, 4,0 hp, betygsskala: A, B, C, D, E, FX, F

SEM2 examineras med godkända förberedelseuppgifter och aktivt deltagande på seminarierna (4st).

TEN2 examineras genom skriftlig hemtentamen, bestående av tre delar: Del A, Del B, Del C. Där Del C är ”uppsatsen”.

Möjlighet till komplettering

Komplettering av eventuellt missade seminarier är möjliga genom extra inlämningsuppgifter.

Om hemtentamen behöver kompletteras för godkänt betyg så ges en chans till komplettering (under vårterminen). Om studenten fortfarande inte bedöms som godkänd vid denna chans så ges möjlighet att dela vid examinationen vid nästa ordinarie kursomgång.

Slutförande av kursen

Omexamination kan göras vid nästa ordinarie kursomgång.

Möjlighet till ersättningsuppgifter

Närvaro och inlämningsuppgifter inför seminarium är obligatoriska. Om ett seminarium missas så ges möjlighet till kompletteringsuppgifter för detta seminarium.

Möjlighet till plussning

Vid nästa ordinarie kursomgång kan en ny hemtentamen lämnas in.

Om kursen ändras eller avvecklas

Om provmomenten ändras kommer övergångsbestämmelser i kursplanen att definiera hur den som har kvar gamla provmoment ska examineras.

När kursen inte längre ges har studenten möjlighet att examineras under ytterligare två läsår.

Ytterligare information

Lärplattform

Canvas

Kursen ges av

Avdelningen för filosofi.

För frågor om anmälan, registrering eller omregistrering vänligen kontakta

studentexp-fil@abe.kth.se

Lärare

Kursansvarig lärare: Per Wikman Svahn
perwi@kth.se

Kommunikation med lärare

Kommunikationen sker i huvudsak via Canvas eller via mejl.

Kursvärdering och kursanalys

Efter kursen kommer en enkät att distribueras.

Ändringar inför denna kursomgång

Införande av inlämning av förslag på ämne, och peer-review av kamrater.